

III. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΠολΔ 237 § 5

Οι υποβληθείσες προτάσεις των διαδίκων μετά την αναβολή της υποθέσεως στο Πολυμελές Πρωτοδικείο

Νίκος Μουσάς

Δικηγόρος

Μετά την πρόσφατη τροποποίηση του ΚΠολΔ και την υποχρέωση υποβολής προτάσεων των διαδίκων στην τακτική διαδικασία του Πολυμελούς Πρωτοδικείου προ 20 ημερών και προσθήκης προ 15 ημερών, οι διάδικοι, όπως και το Δικαστήριο, λαμβάνουν γνώση των ισχυρισμών και των αποδεικτικών μέσων των αντιδίκων τους πολύ προ της συζήτησής της υποθέσεως.

Τούτο δεν συνέβαινε κατά το προϊσχύσαν καθεστώς (με την εξαίρεση του παλαιού πενθημέρου και τριημέρου), όπου οι διάδικοι δεν λάμβαναν γνώση του φακέλου του αντιδίκου τους παρά μόνο την επομένη της συζήτησής και εφ' όσον συνεζητείτο η υπόθεση.

Η πρόσφατη τροποποίηση δημιουργεί ορισμένες δικονομικές ανησυχίες, οι οποίες εμφανίζονται κυρίως όταν αναβληθεί η συζήτηση της υποθέσεως, αφού έχουν υποβληθεί οι προτάσεις. Οι προτάσεις και τα έγγραφα παραμένουν κατατεθειμένα στην γραμματεία του Δικαστηρίου, ενώ δεν έχει γίνει καμία συζήτηση της υποθέσεως, πλην όμως οι διάδικοι έχουν λάβει πλήρη γνώση και αντικρούσει τους ισχυρισμούς των αντιδίκων τους.

Ερωτάται: Επάγεται δικονομικά αποτελέσματα αυτή η οιοει «προ – συζήτηση»;

Δεσμεύονται καθ' οιανδήποτε δικονομική έννοια οι διάδικοι ως προς τους ισχυρισμούς και εν γένει μέσα επίθεσης και άμυνας που προέβαλαν;

Ας σημειωθεί ότι κατά την πρακτική που ακολουθεί η γραμματεία του Πρωτοδικείου Αθηνών (η ορθότητα της οποίας είναι ερευνητέα), επιστρέφονται μεν στους διαδίκους τα έγγραφα, όχι όμως και οι προτάσεις που υπέβαλαν, με το αιτιολογικό ότι αποτελούν πλέον έγγραφα του Δικαστηρίου, αφού ετέθη η σφραγίδα της καταθέσεώς τους.

Το πλέγμα των διατάξεων που ορίζουν το πότε θεωρείται ότι άρχισε η συζήτηση της υποθέσεως, τις προθεσμίες καταθέσεως των προτάσεων και προβολής των ισχυρισμών και μέσων επίθεσης και άμυνας είναι κυρίως το ακόλουθο:

Άρθρο 281 ΚΠολΔ: Πρώτη συζήτηση θεωρείται εκείνη κατά την οποία εκφωνήθηκε η υπόθεση και άρχισε η εκδίκασή της, ανεξάρτητα από το αν το δικαστήριο άρχισε ή όχι να εξετάζει την ουσία της.

Άρθρο 242 ΚΠολΔ: Η συζήτηση αρχίζει μετά την εκφώνηση των ονομάτων των διαδίκων και τη δήλωση των παραστάσεών τους.

Άρθρο 241 ΚΠολΔ: Υστερα από αίτηση του διαδίκου και αν ακόμη δεν κατατέθηκαν προτάσεις ή αυτές κατατέθηκαν εκπρόθεσμα, μπορεί να αναβληθεί η συζήτηση της υπόθεσης μόνο μία φορά, ανά βαθμό δικαιοδοσίας, σε μεταγενέστερη δικάσιμο, εφόσον υπάρχει σπου-

δαίος κατά την κρίση του δικαστηρίου λόγος, με απλή σημείωση στο πινάκιο.

Άρθρο 269 ΚΠολΔ: Μέσα επίθεσης και άμυνας προβάλλονται με τις προτάσεις, διαφορετικά είναι απαράδεκτα.

Άρθρο 237 ΚΠολΔ:

1. Ενώπιον του ... πολυμελούς πρωτοδικείου οι διάδικοι πρέπει να καταθέσουν το αργότερο είκοσι ημέρες πριν από τη δικάσιμο προτάσεις, επι των οποίων ο γραμματέας σημειώνει τη χρονολογία κατάθεσης.

Εκπρόθεσμες προτάσεις δεν λαμβάνονται υπόψη. Μαζί με τις προτάσεις οι διάδικοι πρέπει να καταθέσουν και: α) αντίγραφο των προτάσεων ατελώς, επικυρωμένο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του διαδίκου και β) με ποινή απαραδέκτου όλα τα αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους.

2. Η κατάθεση γίνεται στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας, που βεβαιώνει με επισήμειωση τη χρονολογία της κατάθεσης των προτάσεων. Κάθε διάδικος δικαιούται να πάρει ατελώς με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από το δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το δικηγόρο αυτόν. Αν ο αντίδικος είναι μόνο ένας, μπορεί να του δοθεί το αντίγραφο των προτάσεων που έχει κατατεθεί.

3. Οι αμοιβαίες αντικρούσεις γίνονται με προσθήκη στις προτάσεις, η οποία κατατίθεται το αργότερο δεκαπέντε ημέρες πριν από τη δικάσιμο, κατά τους όρους της προηγούμενης παραγράφου, οπότε κλείνει ο φάκελος και ορίζεται ο εισηγητής της υπόθεσης ή ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου που θα δικάσει, στον οποίο διαβιβάζεται ο φάκελος. Εκπρόθεσμη προσθήκη δεν λαμβάνεται υπόψη. Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις της παραγράφου 1. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται αναλόγως.

4. Το αντίγραφο της αγωγής που οφείλει να προσκομίσει ο ενάγων, οι προτάσεις και τα αποδεικτικά και διαδικαστικά έγγραφα αποτελούν τη δικογραφία.

5. Μετά την περάτωση της δίκης οι διάδικοι οφείλουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγραφα τους. Ο γραμματέας βεβαιώνει στις προτάσεις κάθε διαδίκου ότι ανέλαβε τα έγγραφα του. Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, ο πρόεδρος του πολυμελούς δικαστηρίου ή ο δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου επιτρέπει στο διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίκης. Αν το έγγραφο αυτό είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο. **Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου.**

Μετά την αναβολή της συζήτησης και μέχρι την νέα συζήτηση, πολλά μπορούν να συμβούν. Μπορούν να συμβούν όψιμα περιστατικά, τα οποία αναμφίβολα οφείλει και δύναται να επικαλεσθεί ο διάδικος. Μπορεί να εξασφαλίσει νέα αποδεικτικά μέσα. Μπορεί να αποφασίσει διαφορετική νομική αντιμετώπιση της υποθέσεως. Για όλα αυτά δεν δεσμεύεται, δεδομένου ότι η υπόθεση δεν έχει ακόμη συζητηθεί.

Δυσλειουργία δύναται να προκαλέσει η διατήρηση προτάσεων στον φάκελο του δικαστηρίου παρά την αναβολή.

Ερωτάται: ποιά η νομική σημασία του διαδικαστικού αυτού εγγράφου, μετά την αναβολή της υποθέσεως;

Εάν ο διάδικος καταθέσει άλλο δικόγραφο προτάσεων, τελείως διαφορετικό από το προηγούμενο, για τους λόγους που εκτέθηκαν, δεσμεύεται από το προηγούμενο; (αντίγραφο του οποίου έχει λάβει άλλωστε ο αντίδικος);

Η απάντηση που πρέπει να δοθεί είναι αρνητική, άλλως θα ανετρέπετο όλο το νέο σύστημα συζήτησης, η αρχή της πρώτης συζήτησης που καθιερώνει ο ΚΠολΔ, όπως και η χρονική αφετηρία του «άνευ επικουρίας δικάζεσθαι».

Τυχόν αντίθετη εκδοχή δεν είναι νοητή διότι θα οδηγούσε σε άτοπα, όπως λχ θα έφερε σε πλεονεκτική δικονομική θέση τον μη υποβαλόντα προτάσεις και για τον λόγο αυτό ζητήσαντα και επιτυχόντα την αναβολή, έναντι του επιμελεστέρου αντιδίκου του.

Όπως προκύπτει από την σαφή διάταξη του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 237 § 5, οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του Δικαστηρίου, αλλά τούτο, κατά το πρώτο εδάφιο, **μετά την περάτωση της δίκης**. Προυποθέτει δηλαδή ότι η υπόθεση συζητήθηκε. Προτάσεις για υπόθεση που δεν συζητήθηκε δεν παραμένουν στο αρχείο του Δικαστηρίου ούτε δύνανται να έχουν δικονομική χρησιμότητα για το Δικαστήριο ή τους διαδίκους. Η τεθείσα σφραγίδα δεν αποτελεί πρόφαση για το αντίθετο και πρέπει να διαγράφεται, διότι η σχετική επισημείωση έχει σημασία μόνο για το εμπρόθεσμο της καταθέσεώς τους και το περιεχόμενό τους ως προς τα αποδεικτικά έγγραφα αλλά μόνον εφ' όσον εκδικασθεί η υπόθεση. Αυτά αποτελούν τις πρακτικές συνέπειες της παραδοχής στην οποία καταλήγει η προηγούμενη ανάλυση, ότι **τελικώς «προτάσεις» κατά τον ΚΠολΔ θεωρούνται μόνο τα διαδικαστικά έγγραφα που υποβάλλονται στο Δικαστήριο εφ' όσον εκδικασθεί η υπόθεση**.

Συμπερασματικά, **οι κατατεθείσες προτάσεις των διαδίκων στο Πολυμελές Πρωτοδικείο αποτελούν διαδικαστικά έγγραφα με δικονομικές έννομες συνέπειες μόνο εφ' όσον συζητήθηκε η υπόθεση, άλλως δεν πρέπει να παραμένουν καν στο αρχείο του Δικαστηρίου**. Κατατεθείσες και παραμένουσες στο αρχείο του Δικαστηρίου προτάσεις αναβλημένης υποθέσεως, εφ' όσον δεν επανυποβληθούν κατά την συζήτηση της υποθέσεως, δεν έχουν καμία έννομη συνέπεια, ούτε απαιτείται η ρητή παραίτηση από αυτές, κάτι που δεν προβλέπει ο ΚΠολΔ (ως λ.χ. την παραίτηση από δικογράφου αγωγής, της οποίας αγωγής η κατάθεση και μόνο επάγεται μεταξύ άλλων εκκρεμοδικία).

Οι περιεχόμενοι σ' αυτές ισχυρισμοί, εφ' όσον κατά την συζήτηση της υποθέσεως υποβληθούν άλλες προτάσεις, δεν δεσμεύουν τον διάδικο, ούτε δύνανται να αποτελέσουν δικαστική ομολογία (ΑΚ 352) αφού αυτή απαιτείται να γίνεται «ενώπιον του δικάζοντος δικαστηρίου».

Ως εξώδικη ομολογία, οι περιεχόμενοι σ' αυτές ισχυρισμοί υπόκεινται στον έλεγχο της αληθείας και δύνανται να ανακαλούνται ελεύθερα (ΚΠολΔ 352 παρ. 2, 354).